Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 7. decembra 2018 *

„Javna naročila – Finančna uredba – Izključitev iz postopkov javnega naročanja in dodeljevanja nepovratnih sredstev, ki se financirajo iz splošnega proračuna Evropske unije, za obdobje dveh let – Člen 108 finančne uredbe – Pravica do obrambe – Dokaz o prejemu obvestila“

V zadevi T-280/17,

GE.CO. P. Generale Costruzioni e Progettazioni SpA, s sedežem v Rimu (Italija), ki jo zastopa G. Naticchioni, odvetnik,

tožeča stranka,

proti

Evropski komisiji, ki jo zastopata F. Dintilhac in F. Moro, agenta,

tožena stranka,

zaradi predloga na podlagi člena 263 PDEU za razglasitev ničnosti, prvič, sklepa Komisije z dne 7. marca 2017 o izključitvi tožeče stranke iz postopkov javnega naročanja in dodeljevanja nepovratnih sredstev, ki se financirajo iz splošnega proračuna Evropske unije, ter iz postopkov za dodeljevanje sredstev v okviru Uredbe Sveta (EU) 2015/323 z dne 2. marca 2015 o finančni uredbi, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad (UL 2015, L 58, str. 17) in o naložitvi objave te izključitve na spletnem mestu Komisije, ter drugič, vseh predhodnih in poznejših aktov, vključno s tistimi, s katerimi tožeča stranka ni seznanjena,

SPLOŠNO SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi S. Frimodt Nielsen, predsednik, V. Kreuschitz, sodnik, in N. Półtorak (poročevalka), sodnica,

sodni tajnik: E. Coulon,

izreka naslednjo

Sodbo [1]

[…]

* Jezik postopka: italijanščina.

1 Navedene so le točke zadevne sodbe, za katere Splošno sodišče meni, da je njihova objava koristna.

Pravo

[…]

Vsebinska presoja

[…]

Prvi tožbeni razlog: kršitev člena 108 finančne uredbe in člena 41 Listine o temeljnih pravicah

[…]

42 Najprej je treba opozoriti, da je spoštovanje pravice do obrambe temeljno načelo prava Unije, katerega sestavni del je pravica do izjave (glej sodbo z dne 3. julija 2014, Kamino International Logistics in Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 in C-130/13, EU:C:2014:2041, točka 28 in navedena sodna praksa).

43 Pravica do izjave je zdaj določena ne le s členoma 47 in 48 Listine o temeljnih pravicah, ki zagotavljata spoštovanje pravice do obrambe in pravice do poštenega sojenja v okviru vsakega sodnega postopka, ampak tudi s členom 41 te listine, ki zagotavlja pravico do dobrega upravljanja. Člen 41(2) Listine o temeljnih pravicah določa, da ta pravica do dobrega upravljanja med drugim zajema pravico vsake osebe, da se izjasni pred sprejetjem kakršnega koli posamičnega ukrepa, ki jo prizadene (glej sodbo z dne 3. julija 2014, Kamino International Logistics in Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 in C-130/13, EU:C:2014:2041, točka 29 in navedena sodna praksa).

44 V skladu s tem načelom, ki se uporabi, kadar organ namerava zoper osebo izdati akt, ki posega v njen položaj, mora biti naslovnikom odločb, ki občutno vplivajo na njihove interese, omogočeno, da učinkovito izrazijo svoje stališče o elementih, s katerimi namerava organ utemeljiti svojo odločbo (glej sodbo z dne 3. julija 2014, Kamino International Logistics in Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 in C-130/13, EU:C:2014:2041, točka 30 in navedena sodna praksa). Spoštovanje pravice do izjave se zahteva tudi, kadar veljavna ureditev izrecno ne določa takšne formalnosti (glej sodbo z dne 3. julija 2014, Kamino International Logistics in Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 in C-130/13, EU:C:2014:2041, točki 31 in 39 ter navedena sodna praksa).

45 V obravnavani zadevi upoštevna ureditev v členu 108(8)(c) finančne uredbe določa, da preden organ iz člena 108 sprejme katero koli priporočilo, dá gospodarskemu subjektu in uradno obveščenim javnim naročnikom možnost, da predložijo pripombe. Ta določba še določa, da imajo gospodarski subjekt in uradno obveščeni javni naročniki najmanj 15 dni časa za predložitev pripomb.

46 Vendar upoštevna ureditev ne določa, s katerim komunikacijskim sredstvom mora organ iz člena 108 gospodarski subjekt obvestiti o pravni opredelitvi zadevnih dejanj in predvideni sankciji.

47 V zvezi s tem iz sodne prakse izhaja, da je obvestilo o odločbi – in torej še toliko bolj o dopisu, ki vsebuje pravno opredelitev zadevnih dejanj in sankcijo, ki jo bo predvidoma uporabil organ iz člena 108 – pravilno, če je bila ta naslovniku sporočena in se je ta z njo lahko seznanil (glej v tem smislu sklep z dne 9. julija 2013, Page Protective Services/SEAE, T-221/13, neobjavljen, EU:T:2013:363, točka 12).

48 V obravnavani zadevi se stranki ne strinjata glede vprašanja, ali je Komisija tožečo stranko pravilno obvestila o spornem dopisu. Prvič, Komisija v spornem sklepu navaja, da je sporni dopis predala službi za hitro pošto. Drugič, navaja, da je navedeni dopis poslala tudi po elektronski pošti edinemu članu

uprave tožeče stranke. Komisija se za dokaz pravilne vročitve spornega dopisa sklicuje na elektronsko sporočilo z dne 23. decembra 2016 in na poročilo o prebrani pošti, ki ga je prejela istega dne. Tožeča stranka trdi, da se ni nikoli seznanila z obstojem spornega dopisa ali s tem, da je bil poslan.

[…]

60 Kot je razvidno iz točk od 42 do 44 in 47 zgoraj, mora Komisija zagotoviti učinkovitost pravice do izjave in mora zato dokazati, da je tožeči stranki omogočila, da učinkovito izrazi svoje stališče o elementih, s katerimi je Komisija želela utemeljiti svoj sklep. V obravnavani zadevi se Komisija ni mogla zadovoljiti s poročilom o prebrani pošti, za katero priznava, da gre za elektronsko sporočilo, ki ga informacijski sistem naslovnika pošlje samodejno, da bi trdila – kakor je storila v izpodbijanem sklepu – da je bila tožeči stranki omogočena seznanitev s spornim dopisom in da se ta nanj ni odzvala.

61 Glede na spis, zlasti pa na elemente, ki jih je predložila Komisija, in ob upoštevanju stališč strank v zvezi s temi elementi je namreč treba navesti, da je poročilo o prebrani pošti elektronsko sporočilo, ki ga lahko informacijski sistem naslovnika ustvari samodejno, brez ročnega posega naslovnika, in torej ne da bi se ta nujno seznanil z obstojem navedenega elektronskega sporočila. Zato je treba ugotoviti, da poročilo o prebrani pošti Komisiji ne omogoča, da bi dokazala, da je bilo tožeči stranki ustrezno omogočeno, da se seznani s spornim dopisom oziroma da je bila ta seznanjena z obstojem takega dopisa ali z njegovim odpošiljanjem.

62 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da vročitev s priporočeno pošiljko s povratnico sicer ni edini možen način vročanja upravnih odločb, je pa zaradi posebnih jamstev, ki jih zagotavlja tako zadevni osebi kot organu, še vedno posebej zanesljiv (glej v tem smislu sklep z dne 16. decembra 2010, AG/Parlament, F-25/10, EU:F:2010:171, točka 38), in to še toliko bolj, če zadevna oseba ni povezana z institucijami (glej v tem smislu sklep z dne 16. decembra 2010, AG/Parlament, F-25/10, EU:F:2010:171, točka 39). Eno od teh jamstev je zlasti zagotovilo – zaradi podpisa naslovnika na povratnici – da je navedeni naslovnik seznanjen s tem, da je nanj naslovljen dopis, ki zahteva njegovo pozornost. Iz spisa pa je razvidno, da poročilo o prebrani pošti za razliko od poštne povratnice ne daje takega jamstva. Zadevno potrdilo o prebrani pošti – nasprotno od podpisa povratnice s strani naslovnika dopisa ali sestave in pošiljanja potrdila o prejemu elektronskega sporočila s strani naslovnika – ne omogoča, da se brez vsakršnega dvoma ugotovi, da se je tožeča stranka s spornim dopisom seznanila ali da ji je bilo omogočeno, da se z njim seznani na dan, ko je bilo navedeno poročilo poslano, ker informacijski sistem naslovnika to sporočilo samodejno ustvari in pošlje, kot je bilo že opisano v točki 61 zgoraj.

63 Kadar je ogrožena učinkovitost pravice do izjave, kakor v obravnavani zadevi, poročilo o prebrani pošti, kakršno je predložila Komisija, ne zadostuje kot dokaz, da je Komisija ustrezno poskrbela, da je bilo tožeči stranki omogočeno, da učinkovito uveljavi svoje stališče.

64 Ker ni dokazano, da je bilo tožeči stranki ustrezno omogočeno, da predstavi svoje stališče v zvezi z elementi, s katerimi je Komisija želela utemeljiti izpodbijani sklep, je treba prvemu tožbenemu razlogu, ki se nanaša na kršitev člena 108 finančne uredbe in člena 41 Listine o temeljnih pravicah, ugoditi.

65 Zato je treba izpodbijani sklep razglasiti za ničen, ne da bi bilo treba preizkusiti utemeljenost drugih trditev, ki jih je tožeča stranka navedla v okviru prvega tožbenega razloga.

[…]

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (tretji senat),

razsodilo:

1. **Sklep Evropske komisije z dne 7. marca 2017 o izključitvi družbe GE.CO. P. Generale Costruzioni e Progettazioni SpA iz postopkov javnega naročanja in dodeljevanja nepovratnih sredstev, ki se financirajo iz splošnega proračuna Evropske unije, ter iz postopkov za dodeljevanje sredstev v okviru Uredbe Sveta (EU) 2015/323 z dne 2. marca 2015 o finančni uredbi, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad in o naložitvi objave te izključitve na spletnem mestu Komisije se razglasi za ničen.**

2. **V preostalem se tožba zavrne.**

3. **Komisiji se naloži plačilo stroškov.**

Frimodt Nielsen Kreuschitz Półtorak

Razglašeno na obravnavi v Luxembourgu,7. Decembra 2018.

Podpisi